

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-197-02

Druk nr 979
Warszawa, 11 października 2002 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- **o zatrudnieniu socjalnym** wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Pracy i Polityki Społecznej.

Z wyrazami szacunku
(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia

o zatrudnieniu socjalnym.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa działania, których celem jest integracja osób podlegających wykluczeniu społecznemu, które ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

2. Ustawa ma zastosowanie do osób, o których mowa w ust. 1, nieposiadających własnych dochodów, w szczególności nieposiadających prawa do zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, renty socjalnej, renty strukturalnej, renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, a w szczególności osób:

- 1) bezdomnych realizujących, indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej;
- 2) uzależnionych od alkoholu, w rozumieniu przepisów o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w procesie leczenia;
- 3) uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających, w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu

narkomanii, w procesie leczenia;

- 4) chorych psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego;
- 5) bezrobotnych, w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, nieposiadających prawa do zasiłku dla bezrobotnych, pozostających bez pracy przez okres co najmniej 36 miesięcy;
- 6) opuszczających zakład karny, mających trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej;
- 7) uchodźców, realizujących indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej.

3. Zadania określone w ustawie są realizowane przez zatrudnienie socjalne, przez co należy rozumieć zapewnianie osobom, o których mowa w ust. 2, możliwości uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, a także przez wspierane zatrudnienie socjalne, o którym mowa w art. 2 pkt 8.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) dotacji – oznacza to dotacje w rozumieniu art. 20, 117 i 118 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 z późn. zm.)¹;
- 2) organizacjach pozarządowych – oznacza to niebędące jednostkami sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia działające na rzecz osób, o których mowa w art. 1;
- 3) przeciętnym wynagrodzeniu – oznacza to przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale

od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”;

- 4) reintegracji społecznej – oznacza to działania, w tym również o charakterze samopomocowym, mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby uczestniczącej w zajęciach w centrum integracji społecznej, klubu integracji społecznej lub zatrudnionej u pracodawcy, umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu;
- 5) reintegracji zawodowej – oznacza to działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby uczestniczącej w zajęciach w centrum integracji społecznej i klubu integracji społecznej zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy;
- 6) świadczeniu integracyjnym – oznacza to świadczenie pieniężne wypłacane uczestnikowi centrum integracji społecznej w ramach indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego;
- 7) uczestniku – oznacza to osobę uczestniczącą w zajęciach w centrum integracji społecznej w ramach indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego;
- 8) wspieranym zatrudnieniu socjalnym – oznacza to udzielanie pomocy osobie, o której mowa w art. 1, w podjęciu pracy na podstawie stosunku pracy lub podjęciu działalności gospodarczej;
- 9) zasiłku dla bezrobotnych – oznacza to zasiłek dla bezrobotnych w rozumieniu art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2001 r. Nr 6, poz. 56 z późn. zm.)².

Rozdział 2

Zasady tworzenia centrum integracji społecznej

Art. 3. 1. Centrum integracji społecznej, zwane dalej „Centrum”, jest jednostką organizacyjną realizującą reintegrację zawodową i społeczną, przez następujące usługi:

- 1) kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu;
- 2) nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych;
- 3) naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą;
- 4) uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

2. Centrum, na zasadach określonych w ustawie, może być tworzone przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta i organizacje pozarządowe, zwane dalej „instytucjami tworzącymi”.

3. Centrum utworzone przez wójta, burmistrza i prezydenta miasta działa w formie gospodarstwa pomocniczego, zgodnie z przepisami o finansach publicznych.

4. Centrum utworzone przez organizację pozarządową działa w formie jednostki wyodrębnionej organizacyjnie i finansowo w sposób zapewniający należyta identyfikację pod względem organizacyjnym i finansowym, w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyników, z uwzględnieniem przepisów o rachunkowości.

Art. 4. 1. Wniosek o przyznanie statusu Centrum instytucja tworząca składa do wojewody właściwego ze względu na siedzibę Centrum.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) informację o miejscu funkcjonowania Centrum i przewidywanym terminie rozpoczęcia działalności;
- 2) przewidywaną liczbę uczestników oraz wskazanie, dla jakiej grupy uczestników Centrum będzie świadczyć usługi;
- 3) planowany rodzaj działalności wytwórczej, handlowej lub usługowej;
- 4) program prac prowadzonych z uczestnikami w ramach reintegracji zawodowej i społecznej;
- 5) przewidywaną liczbę pracowników Centrum oraz ich kwalifikacje;
- 6) dane o organizacji i systemie zajęć w Centrum;
- 7) dane o zakładanych efektach działania Centrum, w tym planowaną liczbę osób do przyuczenia do zawodu, przekwalifikowania lub podwyższenia kwalifikacji, planowaną liczbę osób, którym uczestniczenie w zajęciach w Centrum i wspierane zatrudnienie socjalne pomogą w uzyskaniu zatrudnienia na zasadach przewidzianych w przepisach prawa pracy lub w podjęciu działalności gospodarczej, planowaną liczbę osób usamodzielnionych ekonomicznie;
- 8) dane o szacunkowym rocznym preliminarzu ogólnych kosztów działalności Centrum, w tym kosztów realizacji reintegracji zawodowej i społecznej;
- 9) dane o wysokości zasobów własnych instytucji tworzącej poniesionych na utworzenie Centrum oraz o formach tych zasobów, a także o przewidywanym udziale własnym w finansowaniu działalności Centrum;

- 10) dane o innych źródłach finansowania działalności Centrum, w tym ze środków określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- 11) projekt regulaminu Centrum.

Art. 5. 1. Status Centrum przyznaje wojewoda, w drodze decyzji administracyjnej, po pozytywnym zaopiniowaniu wniosku, o którym mowa w art. 4, przez marszałka województwa.

2. Status Centrum nadaje się na okres 3 lat.

3. W postępowaniu administracyjnym, dotyczącym wydawania decyzji o nadaniu lub utracie statusu Centrum, organem wyższego stopnia jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

4. Centrum jest obowiązane:

- 1) informować wojewodę o każdej zmianie danych zawartych we wniosku, o którym mowa w art. 4, w terminie 30 dni od dnia zaistnienia zmiany;
- 2) przedstawiać corocznie, nie później niż do dnia 31 marca, wojewodzie, zarządowi gminy udzielającej dotacji Centrum i instytucji tworzącej sprawozdanie zawierające rozliczenie dotacji za rok poprzedni oraz sprawozdanie z działalności i efektów reintegracji zawodowej i społecznej, a także preliminarz wydatków i przychodów na rok bieżący.

5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, zawierający dane dotyczące:

- 1) liczby uczestników i pracowników w okresie sprawozdawczym;
- 2) liczby uczestników usamodzielnionych ekonomicznie;
- 3) liczby uczestników przyuczonych do zawodu oraz uczest-

ników, którzy zmienili lub podwyższyli kwalifikacje;

- 4) wykonania planu finansowego za rok poprzedni z uwzględnieniem przyznanych dotacji;
 - 5) projektu planu finansowego na dany rok
- kierując się potrzebą ujednoczenia elementów sprawozdawczych.

Art. 6. 1. W przypadku nierealizowania przez Centrum założeń przyjętych we wniosku, o którym mowa w art. 4, w stopniu uniemożliwiającym wykonywanie usług określonych w art. 3, lub w razie stwierdzenia nieprawidłowości rozliczeń finansowych przewidzianych ustawą, mających wpływ na wynik finansowy, wojewoda wydaje decyzję o utracie statusu Centrum z urzędu lub na wniosek zarządu gminy udzielającej dotacji Centrum lub instytucji tworzącej Centrum.

2. W przypadku likwidacji instytucji tworzącej Centrum wojewoda wydaje decyzję o utracie statusu Centrum, z zastrzeżeniem ust. 4.

3. W przypadku wydania decyzji o utracie statusu Centrum, niewykorzystane środki finansowe pochodzące z dotacji podlegają zwrotowi do jednostek, które udzieliły dotacji, w wysokości proporcjonalnej do wysokości udzielonej dotacji.

4. W przypadku gdy instytucja tworząca, będąca organizacją pozarządową, ulega likwidacji, prawa i obowiązki tej instytucji może przejąć gmina właściwa ze względu na siedzibę Centrum. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 7. 1. Utworzenie Centrum jest finansowane:

- 1) w przypadku Centrum tworzonego przez wójta, burmistrza i prezydenta miasta – na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych;
- 2) w przypadku Centrum tworzonego przez organizację pozarządową z:

- a) zasobów instytucji tworzącej pochodzących ze zbiorów, darowizn lub innych źródeł,
- b) dotacji na pierwsze wyposażenie pochodzącej z dochodów własnych samorządu województwa przeznaczonych na realizację wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- c) dotacji na pierwsze wyposażenie pochodzącej z dochodów własnych gminy przeznaczonych na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- d) z innych dochodów własnych gminy niż określone w lit. c.

2. Utworzenie Centrum mającego prowadzić działalność wytwórczą w rolnictwie może być finansowane ze środków Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, na zasadach określonych w porozumieniu zawartym między Agencją a instytucją tworzącą.

Art. 8. 1. Marszałek województwa, na zasadach określonych w porozumieniu zawartym z instytucją tworzącą, może przyznać Centrum dotację na pierwsze wyposażenie oraz dotację na działalność przez okres pierwszych trzech miesięcy ze środków, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2 lit. b.

2. Dotacja na pierwsze wyposażenie, o której mowa w ust. 1, może być przeznaczona na:

- 1) przystosowanie do potrzeb uczestników zajęć w Centrum pomieszczeń przeznaczonych na reintegrację zawodową i społeczną;
- 2) wyposażenie pomieszczeń oraz przygotowanie stanowisk pracy, w tym zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do prowadzenia działalności, o której mowa w art. 9;

3) zakup surowców, materiałów i narzędzi niezbędnych do rozpoczęcia działalności.

3. Wysokość dotacji na działalność Centrum przez okres pierwszych trzech miesięcy jest równa kwocie ustalonej jako iloczyn 50% kwoty zasiłku dla bezrobotnych, obowiązującej w dniu zawarcia porozumienia, o którym mowa w ust. 1, oraz liczby uczestników zajęć reintegracji zawodowej i społecznej prowadzonych w Centrum i liczby pracowników Centrum zatrudnionych na okres nie krótszy niż rok, według stanu na koniec każdego miesiąca.

4. Dotację na pierwsze wyposażenie przekazuje się Centrum w terminie 30 dni od dnia zawarcia porozumienia, o którym mowa w ust. 1.

5. Dotację na działalność przez okres pierwszych trzech miesięcy przekazuje się Centrum w trzech ratach miesięcznych w terminie do dziesiątego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który została przyznana dotacja.

Rozdział 3

Zasady działalności centrum integracji społecznej

Art. 9. 1. Centrum, w ramach reintegracji zawodowej, może prowadzić działalność wytwórczą, handlową lub usługową oraz działalność wytwórczą w rolnictwie, z wyłączeniem działalności polegającej na wytwarzaniu i handlu wyrobami przemysłu paliwowego, tytoniowego, spirytusowego, winiarskiego, piwowarskiego, a także pozostałych wyrobów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 1,5% oraz wyrobów z metali szlachetnych albo z udziałem tych metali.

2. Działalność wytwórcza, handlowa i usługowa, o której mowa w ust. 1, nie stanowi działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej.

Art. 10. 1. Działalność Centrum jest finansowana z:

- 1) dotacji pochodzącej z dochodów własnych gminy przeznaczonych na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- 2) dochodów uzyskiwanych z działalności, o której mowa w art. 9.

2. W przypadku Centrum utworzonego przez organizację pozarządową, działalność Centrum może być finansowana z:

- 1) zasobów instytucji tworzącej pochodzących ze zbiorok, darowizn lub innych źródeł;
- 2) innych dochodów własnych gminy niż określone w ust. 1 pkt 1.

3. Działalność Centrum prowadzącego działalność wytwórczą w rolnictwie może być finansowana ze środków Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, na zasadach określonych w porozumieniu zawartym między Agencją a instytucją tworzącą.

4. Kwota dotacji, o której mowa w ust. 1 pkt 1, w przypadku gdy instytucją tworzącą jest organizacja pozarządowa, jest ustalana jako iloczyn kwoty określonej uchwałą rady gminy oraz liczby uczestników zajęć reintegracji zawodowej i społecznej prowadzonych w Centrum i liczby pracowników Centrum, według stanu na koniec miesiąca, i wypłacana co miesiąc, przez okres działalności Centrum, w terminie do dziesiątego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który została przyznana dotacja.

5. Kwota dotacji, o której mowa w ust. 1 pkt 1, w przypadku gdy instytucją tworzącą jest wójt, burmistrz i prezydent miasta, jest ustalana jako iloczyn kosztów realizacji reintegracji zawodowej i społecznej, przedstawionych we wniosku, o którym mowa w art. 4, w przeliczeniu na jednego uczestnika, oraz liczby uczestników zajęć reintegracji zawodowej i społecznej, prowadzonych w Centrum, i liczby pracowników Centrum, nie więcej jednak niż 90% ogólnych kosztów działalności Centrum, i określana corocznie przez radę gminy.

6. Środki finansowe na działalność Centrum są przeznaczane na:

- 1) wypłatę uczestnikom Centrum świadczeń integracyjnych, o których mowa w art. 15;
- 2) zakup materiałów, energii, usług niezbędnych do działalności Centrum;
- 3) najem lokalu i remonty pomieszczeń użytkowanych przez Centrum;
- 4) podatki opłacane przez Centrum;
- 5) wynagrodzenia pracowników Centrum i pochodne od tych wynagrodzeń;
- 6) realizację reintegracji zawodowej i społecznej oraz niezbędną obsługę działalności Centrum w tym zakresie;
- 7) szkolenia pracowników Centrum związane z działalnością Centrum;
- 8) posiłki dla uczestników;
- 9) wydatki na ubezpieczenie mienia Centrum;
- 10) inne wydatki związane z działalnością Centrum.

7. Centrum może otrzymać dofinansowanie ze środków Funduszu Pracy i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację programów specjalnych zmierzających do reintegracji zawodowej i społecznej, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 11. 1. Pracownikami Centrum są:

- 1) pracownicy odpowiedzialni za dany rodzaj działalności, o której mowa w art. 9, oraz za obsługę finansową Centrum;
- 2) instruktorzy prowadzący zajęcia reintegracji zawodowej i społecznej;
- 3) pracownik socjalny;
- 4) instruktorzy zawodu;

5) osoby, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 2.

2. Kierownika Centrum zatrudnia instytucja tworząca Centrum.

3. Pracowników Centrum zatrudnia kierownik Centrum, z tym że na jednego pracownika prowadzącego bezpośrednio zajęcia z uczestnikami nie powinno przypadać więcej niż pięciu uczestników. Warunek ten nie dotyczy osób, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 2.

Rozdział 4

Zasady kierowania do centrum integracji społecznej

Art. 12. 1. Osoba, o której mowa w art. 1, może, na podstawie:

- 1) własnego wniosku lub wniosku przedstawiciela ustawowego;
- 2) wniosku zakładu lecznictwa odwykowego, powiatowego centrum pomocy rodzinie, powiatowego urzędu pracy, ośrodka pomocy społecznej, organizacji pozarządowej lub klubu integracji społecznej, za zgodą tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego

- zostać skierowana do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez Centrum, za pośrednictwem właściwego dla miejsca zamieszkania lub pobytu tej osoby ośrodka pomocy społecznej.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, podlega zaopiniowaniu przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej właściwego dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby kierowanej do uczestnictwa w Centrum po uprzednim przeprowadzeniu wywiadu rodzinnego (środowiskowego).

3. Kierownik Centrum przyjmuje osobę skierowaną do Centrum po podpisaniu z nią indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego, zwanego dalej "programem", w uzgodnieniu z kierownikiem ośrodka pomocy społecznej właściwego dla miejsca zamieszkania lub pobytu tej osoby.

4. Pierwszeństwo w skierowaniu do Centrum mają osoby zamieszkałe w gminach, na terenie których zostało utworzone Centrum. Osoby zamieszkałe w innych gminach mogą być kierowane do Centrum:

- 1) w przypadku zawarcia porozumienia między gminami o kierowaniu osób do Centrum, określającego zasady finansowania kosztów uczestnictwa kierowanych tam osób;
- 2) w przypadku posiadania przez Centrum wolnych miejsc i sfinansowania kosztów uczestnictwa osoby kierowanej przez gminę.

Art. 13. 1. Program, o którym mowa w art. 12 ust. 3, opracowuje pracownik socjalny Centrum.

2. Program powinien określać w szczególności:

- 1) zakres i formy reintegracji zawodowej i społecznej;
- 2) rodzaje sprawności psychofizycznych niezbędnych do podjęcia pracy oraz metody ich ćwiczenia;
- 3) osoby odpowiedzialne za realizację programu.

3. Program, na wniosek każdej ze stron, może ulec zmianie.

4. Zaprzestanie realizacji programu następuje w przypadku:

- 1) stwierdzenia przez kierownika Centrum, że nastąpiło uporczywe naruszanie przez uczestnika postanowień programu uniemożliwiające jego dalszą realizację;
- 2) trwałego opuszczenia przez uczestnika zajęć w Centrum;
- 3) oświadczenia uczestnika o odstąpieniu od realizacji programu.

5. Zakończenie realizacji programu następuje w dniu, w którym uczestnik objęty programem podjął zatrudnienie na zasadach przewidzianych w przepisach Prawa pracy lub podjął działalność gospodarczą albo w dniu, w którym upłynął okres uczestnictwa w zajęciach w Centrum, o którym mowa w art. 15.

6. Realizacja programu jest warunkiem korzystania przez uczestnika ze świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego, na zasadach określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, oraz innych świadczeń określonych w niniejszej ustawie.

7. Zadania, o których mowa w ust. 1 oraz art. 12 ust. 2 i art. 15 ust. 3, mogą być realizowane także przez pracownika socjalnego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę w organizacji pozarządowej, która uzyska zgodę na wykonywanie tych zadań właściwego dla siedziby tej organizacji wojewody.

Rozdział 5

Zasady uczestnictwa w centrum integracji społecznej

Art. 14. 1. Czas dziennego pobytu uczestnika w Centrum nie może być krótszy niż 6 godzin.

2. Kierownik Centrum jest obowiązany zapewnić uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa, w tym środki ochrony indywidualnej, szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przeprowadzenie odpowiednich badań lekarskich.

3. Uczestnikom zajęć w Centrum przysługuje zaopatrzenie z tytułu wypadku w trakcie pobytu w Centrum na podstawie odrębnych przepisów.

4. Uczestnikom zajęć w Centrum przysługuje nieodpłatnie jeden posiłek dziennie w trakcie pobytu.

Art. 15. 1. Okres próbny w Centrum trwa 1 miesiąc. W okresie próbnym uczestnik otrzymuje świadczenie integracyjne w wysokości 40% zasiłku dla bezrobotnych.

2. Po pomyślnym zakończeniu okresu próbnego, kierownik ośrodka pomocy społecznej, na wniosek kierownika Centrum, kwalifikuje uczestnika do uczestnictwa w zajęciach w Centrum.

3. Okres uczestnictwa w zajęciach w Centrum może trwać do 11 miesięcy. Jeżeli analiza stanu realizacji programu uzasadnia potrzebę przedłużenia okresu uczestnictwa w zajęciach w Centrum, kierownik Centrum, na wniosek lub po zasięgnięciu opinii pracownika socjalnego Centrum, może przedłużyć okres uczestnictwa o kolejne 6 miesięcy.

4. W okresie uczestnictwa w zajęciach w Centrum, o którym mowa w ust. 3, na wniosek uczestnika, kierownik Centrum przyznaje świadczenie integracyjne w wysokości 80% zasiłku dla bezrobotnych.

5. Świadczenie integracyjne jest wypłacane przez Centrum w okresach miesięcznych z dołu.

6. Świadczenie integracyjne za niepełny miesiąc uczestnictwa ustala się dzieląc kwotę świadczenia przez 30 i mnożąc przez liczbę dni kalendarzowych przypadających w okresie, za który świadczenie to przysługuje.

7. Świadczenie integracyjne ulega zmniejszeniu o 1/20 za każdy dzień nieobecności uczestnika na zajęciach w Centrum. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności przez 3 i więcej dni w miesiącu, świadczenie integracyjne za dany miesiąc nie przysługuje.

8. Na wniosek kierownika Centrum, zawierający kopię listy wypłaconych świadczeń integracyjnych, starosta właściwy dla siedziby Centrum refunduje ze środków Funduszu Pracy kwotę wypłaconych w poprzednim miesiącu świadczeń integracyjnych. Na wniosek kierownika Centrum, starosta może przekazać Centrum zaliczkę na wypłatę świadczeń integracyjnych.

Rozdział 6

Wspierane zatrudnienie socjalne

Art. 16. 1. Po zakończeniu uczestnictwa w zajęciach w Centrum, a w uzasadnionych przypadkach także przed jego zakończeniem, na wniosek kierownika Centrum, pracownika socjalnego lub uczestnika:

- 1) powiatowy urząd pracy może skierować uczestnika do pracy u

pracodawcy;

- 2) powiatowy urząd pracy może skierować uczestnika do pracy w Centrum;
- 3) uczestnicy mogą podjąć wspólną działalność gospodarczą na zasadach określonych w ustawie z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 1995 r. Nr 54, poz. 288 z późn. zm.)³.

2. Skierowanie do pracy, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, odbywa się na podstawie umowy zawartej między starostą właściwym dla siedziby Centrum a pracodawcą, w której pracodawca zobowiązuje się do zatrudnienia skierowanego uczestnika, przez okres nie krótszy niż 18 miesięcy, a starosta do refundowania pracodawcy części wypłaconego tej osobie wynagrodzenia przez okres pierwszych 12 miesięcy, w wysokości nieprzekraczającej:

- 1) 80% zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne, w pierwszych trzech miesiącach;
- 2) 60% zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne, w trzech kolejnych miesiącach;
- 3) 40% zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne, w następnych sześciu miesiącach.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku skierowania uczestnika Centrum do pracy w Centrum.

4. Koszty pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa w podjęciu działalności, o której mowa w ust. 1 pkt 3, mogą być dofinansowane ze środków Funduszu Pracy do wysokości 80% udokumentowanych kosztów pomocy prawnej, konsultacji lub doradztwa, w wysokości nieprzekraczającej jednak przeciętnego wynagrodzenia.

5. Refundacja, o której mowa w ust. 2, jest finansowana ze środków Funduszu Pracy na zasadach określonych dla prac interwencyjnych w przepisach o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

Art. 17. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 3, w stosunku do

osób zatrudnionych na podstawie spółdzielczej umowy o pracę, będących uprzednio uczestnikami Centrum, część wynagrodzenia odpowiadająca składce należnej od zatrudnionego na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe oraz część kosztów osobowych pracodawcy odpowiadająca składce na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe za zatrudnionego, na podstawie umowy zawartej między starostą właściwym dla siedziby spółdzielni a spółdzielnią może podlegać finansowaniu ze środków Funduszu Pracy przez okres 12 miesięcy od dnia zatrudnienia.

2. Zwrotu opłaconych składek, o których mowa w ust. 1, dokonuje starosta, w okresach kwartalnych na podstawie udokumentowanego wniosku spółdzielni, w terminie 30 dni od dnia jego złożenia.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi w drodze rozporządzenia, wzór wniosku, o którym mowa w ust. 2 oraz tryb dokonywania zwrotu opłaconych składek, uwzględniający rodzaj niezbędnej dokumentacji, jaką należy dołączyć do wniosku.

Rozdział 7

Kluby integracji społecznej

Art. 18. 1. Gminy lub organizacje pozarządowe prowadzące reintegrację zawodową i społeczną dla osób, o których mowa w art. 1, mogą prowadzić kluby integracji społecznej organizujące działania o charakterze terapeutycznym, zatrudnieniowym i samopomocowym.

2. W klubach integracji społecznej można organizować i prowadzić w szczególności:

- 1) programy zatrudnienia czasowego, mające na celu pomoc w znalezieniu pracy na czas określony lub na czas wykonania określonej pracy, w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy, u pracodawców, wykonywania usług na podstawie umów cywilno-prawnych oraz przygotowanie do podjęcia zatrudnienia;

- 2) poradnictwo prawne;
 - 3) działalność samopomocową w zakresie zatrudnienia, spraw mieszkaniowych i socjalnych.
3. Uczestnictwo w klubach integracji społecznej jest dobrowolne.

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 19. W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) leczenie, rehabilitację i reintegrację zawodową i społeczną osób uzależnionych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu tych osób, w tym zatrudnienie socjalne realizowane na podstawie odrębnych przepisów,”;
- 2) w art. 4:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Samorząd województwa realizuje zadania, o których mowa w art. 1 i 2, w postaci wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, przyjmowanego na okres trzech lat.”,
 - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Program, o którym mowa w ust. 1, jest realizowany przez regionalny ośrodek polityki społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej.”;

3) w art. 4¹ :

a) w ust. 1:

- zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu należy do zadań własnych gmin.”,

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych,”,

- po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej realizujących reintegrację zawodową i społeczną,”,

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, a także działań na rzecz dożywiania dzieci w szkołach,”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu uchwalanego przez radę gminy na okres trzech lat. Program jest realizowany przez ośrodek pomocy

społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej.”,

- c) skreśla się ust. 5;
- 4) art. 18² otrzymuje brzmienie:
- „Art. 18². Dochody z opłat za wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ zezwolenia oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ przeznaczają się na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, w tym zatrudnienie socjalne, i nie mogą być one przeznaczane na inne cele.”.

Art. 20. W ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 57, poz. 603, Nr 115, poz. 1229, Nr 122, poz. 1323 i Nr 154, poz. 1793 i 1800 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676 i Nr 155, poz. 1287) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 pkt 9 otrzymuje brzmienie:
- „9) wspierania działań mających na celu udzielanie pomocy byłym pracownikom państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej i członkom ich rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, w szczególności przez wspieranie zatrudnienia socjalnego, określonego w odrębnych przepisach, przyznawanie stypendiów dzieciom byłych pracowników, uczącym się w szkołach ponadgimnazjalnych oraz finansowanie dożywiania tych dzieci w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych.”;
- 2) po art. 20d dodaje się art. 20e w brzmieniu:

„Art. 20e. Agencja, ze środków uzyskanych z tytułów określonych w art. 20 ust. 2, może dofinansować utworzenie i działalność centrum integracji społecznej, o którym mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym.”.

Art. 21. W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2001 r. Nr 6, poz. 56, Nr 42, poz. 475, Nr 89, poz. 973, Nr 100, poz. 1080, Nr 122, poz. 1323 i 1325, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1793 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 675 i Nr 113, poz. 984) w art. 57 w ust. 1 w pkt 32 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje pkt 33 w brzmieniu:

„33) świadczeń integracyjnych oraz wspieranego zatrudnienia socjalnego, w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o zatrudnieniu socjalnym.”.

Art. 22. W ustawie z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153 i Nr 75, poz. 468, z 1998 r. Nr 117, poz. 756, Nr 137, poz. 887, Nr 144, poz. 929 i Nr 162, poz. 1116, z 1999 r. Nr 45, poz. 439, Nr 49, poz. 483, Nr 63, poz. 700, Nr 70, poz. 777, Nr 72, poz. 802, Nr 109, poz. 1236 i Nr 110, poz. 1255 i 1256, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 18, poz. 230, Nr 95, poz. 1041 i Nr 122, poz. 1311 i 1324, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 52, poz. 539, Nr 88, poz. 961, Nr 97, poz. 1050, Nr 126, poz. 1382 i 1384 i Nr 154, poz. 1796 i 1801 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 83, poz. 749 i Nr 153, poz. 1271) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 po pkt 17a dodaje się pkt 17b w brzmieniu:

„17b) osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego, nieobjęte ubezpieczeniem z innego tytułu,”;

2) w art. 15 po pkt 7a dodaje się pkt 7b w brzmieniu:

„7b) osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego - powstaje po upływie 30 dni od dnia rozpoczęcia realizacji programu, a wygasa z dniem zakończenia realizacji

programu lub zaprzestania realizacji programu w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu socjalnym,”;

3) w art. 16 po ust. 8b dodaje się ust. 8c w brzmieniu:

„8c. Osoby wymienione w art. 8 pkt 17b zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego ośrodek pomocy społecznej realizujący indywidualny program zatrudnienia socjalnego.”;

4) w art. 21 w ust. 3 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) osób wymienionych w art. 8 pkt 17a, 17b i 18 - jest kwota odpowiadająca wysokości zasiłku stałego z pomocy społecznej,”;

5) w art. 25 w ust. 1 pkt 4a otrzymuje brzmienie:

„4a) osób, o których mowa w art. 8 pkt 17a i 17b, opłaca ośrodek pomocy społecznej realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności lub indywidualny program zatrudnienia socjalnego.”.

Art. 23. W ustawie z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 75, poz. 468, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 715, z 2000 r. Nr 20, poz. 256 i Nr 103, poz. 1097, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194 i Nr 125, poz. 1367 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 113, poz. 984) w art. 14 w ust. 5 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy „a także centra integracji społecznej tworzone na podstawie odrębnych przepisów.”.

Art. 24. Pełnomocnicy zarządów gmin i województw powołani w celu realizacji programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na podstawie ustawy, o której mowa w art. 19, kończą działalność w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 25. W latach 2003 i 2004 nadanie statusu Centrum wymaga również pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Art. 26. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

-
- ¹ Zmiany ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych zostały ogłoszone w Dz.U. z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69, Nr 12, poz. 136, Nr 48, poz. 550, Nr 95, poz. 1041, Nr 119, poz. 1251 i Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 45, poz. 497, Nr 46, poz. 499, Nr 88, poz. 961, Nr 98, poz. 1070, Nr 100, poz. 1082, Nr 102, poz. 1116, Nr 125, poz. 1368 i Nr 145, poz. 1623 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 363 i 365, Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271.
- ² Zmiany ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 42, poz. 475, Nr 89, poz. 973, Nr 100, poz. 1080, Nr 122, poz. 1323 i 1325, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1793 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 675 i Nr 113, poz. 984.
- ³ Zmiany ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze zostały ogłoszone w Dz.U. z 1995 r. Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 5, poz. 32, Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, z 1997 r. Nr 32, poz. 183, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 111, poz. 723, z 1999 r. Nr 40, poz. 399, Nr 60, poz. 636, Nr 77, poz. 874 i Nr 99, poz. 1151 oraz z 2001 r. Nr 4, poz. 27 i Nr 69, poz. 724.

U Z A S A D N I E N I E

Projektowana ustawa o zatrudnieniu socjalnym stanowi element szerszych działań rządu zmierzających do zbudowania krajowej strategii przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu to ważny element europejskiej polityki społecznej, który, zgodnie z art. 136 i 137 Traktatu Amsterdamskiego, Strategią Lizbońską, konkluzjami Rady Europejskiej z Nicei, Sztokholmu, Laeken i Goeteborga, Europejskiej Agendy Społecznej, będzie obowiązujący dla Polski.

W trakcie szczytu w Nicei przyjęto cele Wspólnoty w zakresie walki z ubóstwem i społecznym wykluczeniem. Są to:

- ułatwienie uczestnictwa w zatrudnieniu i dostępie do wszelkich zasobów, praw, dóbr i usług,
- zapobieganie ryzyku wykluczenia społecznego,
- pomoc dla najsłabszych, najbardziej narażonych na to ryzyko,
- mobilizacja wszystkich odpowiednich instytucji i organizacji.

Rada Europejska postanowiła, poczynwszy od szczytu w Sztokholmie w marcu 2001 r., każdorazowo przyglądać się implementacji Europejskiej Agendy Społecznej oraz zaprosiła kraje członkowskie do opracowania narodowych planów walki z ubóstwem na następne dwa lata. Warto przypomnieć, że na Wspólnotowy Program Przeciwdziałania Społecznemu Wykluczeniu w latach 2002 – 2006 zostanie przeznaczona kwota 75 milionów euro.

W trakcie szczytu w Goeteborgu Rada zaprosiła również kraje kandydujące do wprowadzenia celów Unii do swoich polityk narodowych.

Polska postanowiła przystąpić do programu od 2002 r. Do 2003 r. Polska powinna podpisać Wspólne Memorandum dotyczące Reintegracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum), które określi kluczowe zagadnienia i kierunek dalszych działań zmierzających do promowania reintegracji społecznej, a następnie przygotować Narodową Strategię Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu. Istotnym elementem tych działań jest proponowana ustawa o zatrudnieniu socjalnym.

Rozwiązania zaproponowane w ustawie uwzględniają zarówno dotychczasowe doświadczenia organizacji pozarządowych w Polsce, jak również doświadczenia krajów Unii Europejskiej.

Szeroki program zatrudnienia socjalnego jest realizowany we Włoszech, gdzie obecnie istnieje około 4,5 tysiąca spółdzielni socjalnych, z czego 70% świadczy usługi socjalne, a 30% prowadzi programy reintegracji społeczno-zawodowej. Spółdzielnie socjalne obu typów stanowią 4% wszystkich włoskich spółdzielni i posiadają 10% udziału w zatrudnieniu we włoskiej spółdzielczości. Przeciętna liczba zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych waha się od 40 do 50 osób, z czego ponad połowa to pracownicy płatni. Większość spółdzielni działa lokalnie, są one zorganizowane w lokalne konsorcja oraz posiadają ogólnokrajową reprezentację. Podobne rozwiązania funkcjonują również w innych krajach UE.

Tab.1. Przedsiębiorstwa społeczne integrujące przez pracę: formy organizacyjne i państwa (1997 lub 1998) w krajach UE

Formy organizacyjne	Państwo	Liczba
1	2	3
Spółdzielnie społeczne typu B	Włochy	1463
Spółdzielnie o szczególnych celach	Grecja	20
Spółdzielnie solidarności społecznej	Portugalia	50
Spółdzielnie pracy (inicjatywy przejściowe)	Finlandia	65
Przedsiębiorstwa społeczne	Finlandia	20
Przedsiębiorstwa społeczne dla długoterminowo bezrobotnych	Hiszpania	200
Specjalne centra pracy dla niepełnosprawnych	Hiszpania	nieznane
Warsztaty/ nowe przedsiębiorstwa społeczne (dla osób z niepełnosprawnością)	Irlandia	26
Przedsiębiorstwa społeczne dla długoterminowo bezrobotnych (przejściowe)	Irlandia	10
1	2	3

Przedsiębiorstwa zajmujące się szkoleniami na temat zawodu (dla bezrobotnych)	Belgia	40
Warsztaty społeczne (inicjatywa flandryjska)	Belgia	100
Warsztaty chronione	Belgia	400
Instytucje rehabilitacyjne	Dania	50
Projekty aktywacyjne/ projekty pracy	Dania	nieznane
Spółdzielnie dla osób z upośledzeniem umysłowym	Szwecja	50
Przedsiębiorstwa w ramach wspólnot lokalnych	Wielka Brytania	400
Przedsiębiorstwa integracyjne	Francja	750

Źródło: *Carlo Borzaga i Alceste Santuari, Social enterprises in Italy. The experience of social co-operatives, lipiec 2000.*

Doświadczenia państw Unii Europejskiej wskazują na znaczący udział programów zatrudnienia socjalnego w obniżeniu skutków bezrobocia i zahamowaniu marginalizacji przez indywidualny rozwój oraz reintegrację zawodową i społeczną.

Zatrudnienie socjalne w kontekście Europejskiej Strategii Zatrudnienia

Jednym z czterech filarów Europejskiej Strategii Zatrudnienia jest promocja równych szans zwłaszcza w dostępie obywateli do rozwoju osobistego na rynku pracy. Działania mające na celu promowanie równości szans dostępu do rynku pracy dla wszystkich, a zwłaszcza dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym mogą być finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego – instrumentu finansowego Europejskiej Strategii Zatrudnienia (zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady z 12 lipca 1999 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego, 1784/1999/WE).

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w dokumencie programującym wykorzystanie środków Europejskiego Funduszu Społecznego po akcesji w latach 2004 – 2006 - Sektorowym Programie Operacyjnym Rozwój Zasobów Ludzkich przewiduje działanie skierowane na integrację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (Działanie 1.5 Wspieranie integracji zawodowej i społecznej grup szczególnego ryzyka).

Do grupy szczególnego ryzyka zaliczono zgodnie z ustawą o pomocy społecznej: uchodźców z problemami z integracją, alkoholików i narkomanów poddających się procesowi leczenia, bezdomnych, byłych więźniów, młodzież wychowującą się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych, osoby długotrwale bezrobotne, które utraciły prawo do zasiłku dla bezrobotnych. W oddzielnych działaniach będą wspierane dodatkowe grupy beneficjentów, które są zagrożone wykluczeniem społecznym: w ramach Działania 1.4 integracją zawodową i społeczną zostaną objęci niepełnosprawni, zaś w ramach Działania 1.2 Perspektywy dla młodzieży – aktywizacją zawodową i społeczną zostanie objęta młodzież, tj. osoby do 25 lat, które: nie uczą się i nie pracują, uczą się w szkołach ponadpodstawowych, ale sprawiają trudności wychowawcze, oraz ta młodzież, która pochodzi ze środowisk patologii społecznej.

Działanie 1.5 „Wspieranie integracji zawodowej i społecznej grup szczególnego ryzyka” w całości jest poświęcone zapobieganiu zjawisku wykluczenia społecznego oraz aktywizacji zawodowej i społecznej osób, które są objęte procesem marginalizacji społecznej. Działanie to uwzględnia takie same grupy docelowe, jakie są wyszczególnione w projekcie ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Tożsame również są instrumenty wsparcia, jakimi będą posługiwać się projektodawcy:

- indywidualne plany działania dostosowane do potrzeb odbiorcy,
- doradztwo i poradnictwo zawodowe,
- szkolenia zawodowe,
- zajęcia terapeutyczne,
- subsydiowane zatrudnienie,
- wsparcie dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą.

Ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego będą mogły być współfinansowane również:

- szkolenia kadry pracującej z osobami wykluczonymi społecznie,
- szkolenia dla wolontariuszy wspierających działania na rzecz integracji społecznej i zawodowej grup docelowych,

- wsparcie finansowe tzw. „działań towarzyszących”, tj. tworzenie miejsc opieki (dienne placówki opiekuńcze, środowiskowe ogniska wychowawcze) dla dzieci osób uczestniczących w szkoleniach i w dalszym etapie – dla osób, które podejmą zatrudnienie,
- projekty szkoleniowe dla pracodawców zatrudniających osoby z grup ryzyka,
- projekty zwiększające skuteczność działania instytucji zajmujących się grupami narażonymi na wykluczenie społeczne.

Centra Integracji Społecznej są potencjalnym projektodawcą i będą mogły ubiegać się o wsparcie swoich działań z Europejskiego Funduszu Społecznego na ogólnie obowiązujących zasadach, tj. składając projekt (do Działania 1.5) i biorąc udział w przetargu. Podniesie to zdolność absorpcyjną Europejskiego Funduszu Społecznego, a zarazem wpłynie na skuteczność podejmowanych działań dotyczących zwalczania zjawiska wykluczenia społecznego.

Projekt ustawy o zatrudnieniu socjalnym w działaniach organizacji pozarządowych w Polsce.

W Polsce działania w zakresie zatrudnienia socjalnego osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie są realizowane przez szereg organizacji pozarządowych.

Zaawansowany program zatrudnienia socjalnego realizuje m.in. Fundacja Pomocy Wzajemnej Barka, która od 11 lat tworzy i pozyskuje nowe miejsca pracy dla osób długotrwale bezrobotnych będących poza rynkiem pracy, znajdujących się w najtrudniejszych sytuacjach socjalnych. Najczęściej nowe miejsca pracy dla takich osób są tworzone w takich dziedzinach jak:

- 1) rolnictwo (hodowla kóz, owiec, królików, świń, kur, produkcja paszy, mleka i przetworów itp.),
- 2) ogrodnictwo - sadownictwo (warzywnictwo, szkółka starych odmian drzew owocowych, plantacja czarnej porzeczki, sady przydomowe itp.),
- 3) budownictwo i renowacja starych domów (prace murarskie, tynkarskie, hydrauliczne, elektryczne, dekarские),
- 4) rzemiosło (krawiectwo, introligatornia, stolarnia, ślusarnia, naprawa sprzętów AGD, mechanika samochodowa),

- 5) recykling odzieży i sprzętów domowych (zbiórka, segregacja i renowacja),
- 6) handel (produktami rolniczymi i spożywczymi, używanymi sprzętami, meblami, odzieżą, wyrobami stolarskimi, ślusarskimi, garmazeryjnymi itp.),
- 7) transport (usługi, przeprowadzki, przewóz osób),
- 8) obsługa dużych imprez handlowych np. kontrolerzy biletowi na Międzynarodowych Targach Poznańskich, na Motorowodnych Mistrzostwach Świata, koncertach itp.),
- 9) prowadzenie ośrodków sportowo-rekreacyjnych (wynajmowanie sprzętu wodnego, prowadzenie kąpieliska i gastronomii, itp.),
- 10) administracja i edukacja (pracownicy biurowi, instruktorzy i nauczyciele zawodów).

Rocznie zatrudnianych jest w ramach ww. miejsc pracy blisko 250 osób, głównie okresowo (w tym ok. 50 osób na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony). Fundacja rozpoczęła również, jako pierwsza w Polsce, akcję zakładania spółdzielni socjalnych.

Spółdzielnie dzielą się na dwa rodzaje. Pierwsze - o charakterze socjalnym – nastawione są na edukację, leczenie, kulturę – taką jest np. Szkoła Barki im. Hansa Christiana Kofoeda w Poznaniu. Placówka ta utworzyła m.in. pracownie krawieckie, introligatornie itp. Drugim typem są spółdzielnie usługowe, tworzące nowe miejsca pracy w zakresie usług, integrujące przez pracę osoby mało wydajne.

I. Cel ustawy

Celem ustawy jest:

- usamodzielnienie osób dotkniętych dysfunkcjami, zagrożonych lub podlegających wykluczeniu społecznemu, przez edukację zawodową i społeczną w celu osiągnięcia własnym staraniem samodzielności ekonomicznej,
- prowadzenie szeroko rozumianej profilaktyki społecznej,
- stworzenie instytucjonalnych mechanizmów, umożliwiających zatrudnienie i związaną z tym readaptację zawodową i integrację społeczną dla tych osób, które nie są w stanie wykazać wymaganej produktywności, co znacznie ogranicza możliwości zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Ustawa powstaje w czasie wzrastającego bezrobocia jako odpowiedź na pogłębiającą się marginalizację społeczną środowisk najslabiej przygotowanych do reguł rynkowych, zarówno na wsi, jak i w miastach.

Odpowiada też na oczekiwanie organizacji pozarządowych, wskazujących na potrzebę zaangażowania państwa w działania kierowane na aktywizację i edukację środowisk dotkniętych długotrwałym bezrobociem.

Działania w tym zakresie są prowadzone przez niektóre organizacje pozarządowe (zarówno świeckie, jak i kościelne) we współpracy ze społecznością lokalną. Ze względu na wzrastające bezrobocie oraz potrzebę rozwoju podjętych już inicjatyw potrzebna jest ustawa regulująca zakres i formy współpracy oraz sposoby finansowania z udziałem zarówno instytucji państwa, jak i instytucji obywatelskich.

Można się spodziewać, że ustawa o zatrudnieniu socjalnym przełamie bierność i brak zaangażowania wielu środowisk na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, jednocześnie pomoże wielu rozpoczętym inicjatywom społecznym skuteczniej działać.

Należy też zwrócić uwagę, że dotychczasowa praktyka wypływająca z obowiązującej ustawy o pomocy społecznej z reguły ograniczała się do udzielania osobom potrzebującym pomocy doraźnej (schronienie, wyżywienie, odzież).

Po raz pierwszy w Polsce pojawia się w nowym projekcie ustawy o zatrudnieniu socjalnym świadomość dotycząca konieczności edukacji i aktywizacji środowisk marginalizowanych zawodowo i społecznie, a także wspierania zatrudnienia dla tych grup.

Ustawa definiuje po raz pierwszy pojęcie osoby zagrożonej lub dotkniętej wykluczeniem społecznym, wskazując, że jest to osoba, która ze względu na swoją sytuację życiową lub postawę nie jest w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdująca się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Jednocześnie określa, że w ramach tej definicji wyodrębnia się węższą grupę osób, wobec których będą prowadzone specjalne działania reintegracyjne, osób nieposiadających własnych dochodów - nieposiadających prawa do zasiłku dla

bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, renty socjalnej, renty inwalidzkiej lub emerytury.

W projekcie określono, że w szczególności są to następujące grupy:

- osoby bezdomne w procesie wychodzenia z bezdomności,
- osoby uzależnione od alkoholu w procesie leczenia,
- osoby uzależnione od narkotyków w procesie leczenia,
- osoby chore psychicznie,
- długotrwali bezrobotni,
- byli więźniowie,
- uchodźcy.

Zidentyfikowanie grup zdefiniowanych jako grupy wykluczone jest niezwykle trudne. Celem zidentyfikowania wykorzystano sprawozdania Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z departamentów pomocy społecznej i polityki rynku pracy, oraz Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie.

Szacunkowe dane o kategoriach osób wymienionych w ustawie

	Kategoria	Rok 2000		Rok 2001	
		Liczba osób	Beneficjenci pomocy społecznej	Liczba osób	Beneficjenci pomocy społecznej
1.	Bezdomni * **	ok. 30-80 tys.	ok. 25 tys.	ok. 30-80 tys.	ok.30 tys.
2.	Alkoholicy * **	ok.0,8 –1 mln	370.000	ok. 45-65 tys.	333.000
3.	Narkomani * **	ok. 45-65 tys.	7.500	ok. 45-65 tys.	7.026
4.	Chorzy psychicznie	821.645	57.229	Bd.	57.489
5.	Bezrobotni bez zasiłków ** ***	Bd.		844.627	2.561.633

6.	Opuszczający zakłady karne **	72.268		85.895	26.000
7.	Uchodźcy	78	30	280	339

Bd. Brak danych

* Dane przybliżone,

** Dane dotyczą osób w rodzinach (dotyczy beneficjentów pomocy społecznej),

*** Osoby pozostające bez pracy ponad 24 miesiące.

Nie ulega wątpliwości, że liczba potencjalnych osób mogących podlegać przepisom ustawy może się wahać od 500 tys. do 3 mln.

II. Sposoby realizacji celów ustawy

Projekt ustawy definiuje, że zadania określone w ustawie realizowane są przez zatrudnienie socjalne, co w rozumieniu niniejszej ustawy oznacza:

- 1) uczestnictwo w „inkubatorach społecznych” – Centrach Integracji Społecznej,
- 2) wspierane zatrudnienie socjalne – u pracodawców, w Centrach Integracji Społecznej lub w ramach własnej działalności gospodarczej w formie spółdzielni.

Ustawa przewiduje również możliwość tworzenia przez gminy lub organizacje pozarządowe Klubów Integracji Społecznej organizujących działania o charakterze terapeutycznym, zatrudnieniowym i samopomocowym.

Ad 1)

Ustawa przewiduje tworzenie przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz organizacje pozarządowe Centrów Integracji Społecznej jako wyodrębnionych organizacyjnie i finansowo jednostek organizacyjnych, których zadaniem jest reintegracja zawodowa i społeczna osób społecznie wykluczonych.

Centrum byłoby instytucją, prowadzącą działalność reintegracyjną, w ramach której - jako element reintegracji zawodowej - istniałaby możliwość prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i usługowej oraz działalności wytwórczej w rolnictwie, z wyłączeniem wytwarzania i handlu wyrobami przemysłu paliwowego, tytoniowego,

spirytusowego, winiarskiego, piwowarskiego, a także pozostałych wyrobów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 1,5% oraz wyrobów z metali szlachetnych albo z udziałem tych metali.

Centrum powinno wykonywać funkcje:

- społeczno-wychowawcze – rozumiane jako aktywność w sferze reintegracji społecznej, resocjalizacji i socjalizacji,
- ochronne – rozumiane jako zabezpieczenie odpowiednich warunków pracy, czasu pracy, wyżywienia oraz ekwiwalentu wynagrodzenia (świadczenia integracyjnego),
- ekonomiczne – rozumiane jako statutowa działalność o charakterze wytwórczym, handlowym lub usługowym,
- edukacyjne - rozumiane jako praktyka działania w zakresie szeroko rozumianej reorientacji zawodowej oraz doskonalenia zawodowego,
- terapeutyczne – rozumiane jako eliminowanie źródeł, objawów i skutków psychologiczno-społecznych dysfunkcji.

Z założenia Centra te nie są nastawione na zysk, choć nie należałoby wykluczać osiągania dochodów własnych wynikających m.in. z kooperacji z innymi podmiotami na rynku przez sprzedaż dóbr i usług i zatrudnienie uczestników Centrum.

Na terenach popegeerowskich rolę Centrum mogłyby spełniać gospodarstwa rolne (hodowla i uprawa).

Centra powstawałyby z inicjatywy gmin lub organizacji pozarządowych jako zadanie o charakterze fakultatywnym.

Centra tworzone przez samorząd gminny (wójta, burmistrza lub prezydenta miasta) funkcjonowałyby w formie gospodarstwa pomocniczego, tworzone zaś przez organizacje pozarządowe funkcjonowałyby w formie jednostki wyodrębnionej organizacyjnie i finansowo w sposób zapewniający należyłą identyfikację pod względem organizacyjnym i finansowym, w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyników, z uwzględnieniem przepisów o rachunkowości.

Wniosek o przyznanie statusu Centrum byłby składany do wojewody. Przyznanie statusu Centrum - w drodze decyzji administracyjnej - przez wojewodę następowałoby po merytorycznej ocenie dokonanej przez marszałka województwa i jego pozytywnej

opinii, a tym samym nadanie statusu Centrum, stwarzałoby możliwość dofinansowania zewnętrznego (ze środków Funduszu Pracy, środków samorządu województwa i innych).

Wojewoda, w ściśle określonych przypadkach, miałby również prawo odebrać status Centrum, co oznaczałoby utratę uprawnień wynikających z ustawy w tym dofinansowania ze środków Funduszu Pracy.

Status stałych pracowników Centrum posiadałaby kadra zarządzająca oraz instruktorzy wspierający (pracownicy organizujący szkolenia zawodowe i indywidualne programy reintegracji), zaś osoby zagrożone lub dotknięte wykluczeniem społecznym przebywałyby w Centrum na zasadach uczestnictwa, przez co rozumie się aktywne uczestniczenie w zajęciach oferowanych w ramach indywidualnego programu reintegracji zawodowej i społecznej, możliwość przebywania i wyżywienia w Centrum oraz otrzymywania ekwiwalentu wynagrodzenia w postaci świadczenia integracyjnego. Jednym z elementów aktywizacji dla części osób powinna być możliwość szkolenia (zdobycie zawodu).

Udział uczestników w Centrum miałby charakter czasowy - do 12 miesięcy, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach - do 18 miesięcy.

Proponuje się dwa etapy uczestnictwa w Centrum:

- okres próbny (1 miesiąc) - w tym okresie uczestnik otrzymuje świadczenie integracyjne w wysokości 40% zasiłku dla bezrobotnych, jest objęty ubezpieczeniem zdrowotnym oraz z tytułu wypadku przy pracy,
- okres uczestnictwa do 11 lub 17 miesięcy – w tym okresie uczestnik otrzymuje świadczenie integracyjne w wysokości 80% zasiłku dla bezrobotnych, jest objęty ubezpieczeniem zdrowotnym i z tytułu wypadku przy pracy.

W stosunku do uczestników zajęć w Centrum i osób zatrudnionych w ramach wspieranego zatrudnienia socjalnego kierownik Centrum jest zobowiązany zapewnić - na zasadach dotyczących pracowników, określonych w odrębnych przepisach - bezpieczne i higieniczne warunki wykonywania przez uczestnika świadczeń, w tym w szczególności odpowiednie badania lekarskie, środki ochrony indywidualnej oraz szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Skierowanie do Centrum zainteresowanej osoby może nastąpić:

- na podstawie własnego wniosku, wniosku przedstawiciela ustawowego lub
- na podstawie wniosku zakładu leczenia odwykowego, powiatowego centrum pomocy rodzinie, powiatowego urzędu pracy, ośrodka pomocy społecznej, organizacji pozarządowej lub Klubu Integracji Społecznej, za zgodą zainteresowanej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego.

Wniosek o skierowanie do Centrum będzie podlegać zaopiniowaniu przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej w gminie, na terenie której przebywa lub mieszka osoba kierowana, poprzedzonym przeprowadzeniem wywiadu rodzinnego (środowiskowego). Zadanie to może realizować pracownik socjalny zatrudniony na podstawie umowy o pracę w organizacji pozarządowej, o ile organizacja ta uzyska uprzednią zgodę na wykonywanie tych zadań od właściwego wojewody.

Skierowanie do Centrum jest możliwe po podpisaniu, z osobą kierowaną, indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego przez kierownika Centrum, w uzgodnieniu z kierownikiem ośrodka pomocy społecznej właściwego dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby. Program przygotowany przez pracownika socjalnego powinien zawierać:

- przewidywany zakres reintegracji zawodowej i społecznej,
- formy reintegracji zawodowej i społecznej, w tym naukę zawodu lub nabycia umiejętności,
- opis sprawności psychofizycznych niezbędnych do podjęcia pracy oraz metody ich ćwiczenia,
- osoby odpowiedzialne za realizację programu.

Zakończenie realizacji programu następuje w dniu podjęcia zatrudnienia u pracodawcy lub podjęcia działalności gospodarczej, albo w dniu, w którym upłynął okres uczestnictwa w zajęciach w Centrum.

Zaprzestanie realizacji programu następuje w przypadkach uporczywego naruszania przez osobę, która podpisała program jego postanowienia uniemożliwiającego dalszą realizację programu, trwałego opuszczenia Centrum przez osobę uczestniczącą w programie, oświadczenia tej osoby o odstąpieniu od realizacji programu.

Ad 2)

Wyjście z okresu uczestnictwa do pełnej aktywizacji zawodowej w ramach wspieranego zatrudnienia socjalnego jest możliwe w trzech formach:

- a) skierowania uczestnika przez powiatowy urząd pracy do pracy u pracodawcy,
- b) skierowania uczestnika przez powiatowy urząd pracy do pracy w Centrum,
- c) podjęcia działalności gospodarczej przez uczestników na zasadach określonych w Prawie spółdzielczym oraz w niniejszej ustawie.

a) wspierane zatrudnienie u pracodawcy

Skierowanie do pracy u pracodawcy odbywa się na podstawie umowy, zawartej między pracodawcą a starostą właściwym dla siedziby Centrum w ramach której pracodawca zobowiązuje się do zatrudnienia kierowanej osoby, o której przez okres nie krótszy niż 18 miesięcy, zaś starosta do refundowania pracodawcy ze środków Funduszu Pracy części wynagrodzenia skierowanej osoby przez pierwszych 12 miesięcy, w wysokości nieprzekraczającej 80% zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne w pierwszych trzech miesiącach, 60% zasiłku w trzech kolejnych miesiącach i 40% zasiłku w następnych sześciu miesiącach.

b) Outsourcing (wspieranie zatrudnienia w Centrum).

W przypadku zatrudnienia uczestnika w Centrum, pracownik wykonuje pracę będącą przedmiotem umowy cywilnoprawnej o utworzeniu stanowiska pracy u pracodawcy lub umowy o wykonywanie określonych usług, zawartej między Centrum a pracodawcą, na zasadzie outsourcingu. Oznaczałoby to, że pracodawcy zewnętrzni zlecaliby funkcje lub usługi pomocnicze w swoich przedsiębiorstwach Centrum Integracji Społecznej, które zapewniałoby za pomocą swoich pracowników wykonywanie funkcji lub usług.

Centrum zatrudniające uczestników mogłoby otrzymywać częściową refundację wynagrodzeń wypłaconych tym osobom podobnie jak w przypadku zatrudnienia

uczestników u pracodawcy.

c) tworzenie spółdzielni

W przypadku podjęcia przez uczestników samodzielnej działalności gospodarczej na zasadach określonych w Prawie spółdzielczym, osoby zakładające spółdzielnie mogą otrzymać ze środków Funduszu Pracy refundację kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa w podjęciu działalności - do wysokości 80% udokumentowanych kosztów w kwocie nieprzekraczającej jednak przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 2 pkt 3 ustawy.

Natomiast spółdzielnia może - ze środków Funduszu Pracy - uzyskać finansowanie składek na ubezpieczenie społeczne członków spółdzielni, będących uprzednio uczestnikami Centrum, przez okres 12 miesięcy od dnia podjęcia działalności.

III. Finansowanie zatrudnienia socjalnego

Organizowanie Centrów Integracji Społecznej finansowane byłoby:

- 1) w przypadku Centrum tworzonego przez wójta, burmistrza i prezydenta miasta - na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych,
- 2) w przypadku Centrum tworzonego przez organizację pozarządową z:
 - zasobów instytucji tworzącej, pochodzących ze zbiorów, darowizn lub innych źródeł,
 - dochodów własnych samorządu województwa, przeznaczonych na realizację wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (w formie dotacji na pierwsze wyposażenie - w przypadku zawarcia porozumienia z instytucją tworzącą),
 - dochodów własnych samorządu gminnego przeznaczonych na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu lub innych dochodów własnych gminy,
- 3) w przypadku każdego Centrum prowadzącego działalność wytwórczą w rolnictwie

- ze środków Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa w drodze porozumienia zawartego z instytucją tworzącą.

Z powyższych źródeł finansowane byłyby koszty utworzenia Centrum, w tym przystosowania do potrzeb uczestników Centrum pomieszczeń produkcyjnych i przeznaczonych na reintegrację zawodową, wyposażenie pomieszczeń produkcyjnych oraz przygotowanie stanowisk pracy w tym zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do prowadzenia produkcji lub świadczenia usług, zakup surowców, materiałów i narzędzi potrzebnych do rozpoczęcia działalności gospodarczej.

Działalność Centrum finansowana byłaby z:

- dochodów własnych samorządu gminnego przeznaczonych na realizację gminnego programu profilaktyki, rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu lub innych dochodów własnych samorządu,
- środków Funduszu Pracy - wyłącznie w zakresie świadczeń integracyjnych,
- z dochodów uzyskiwanych z działalności wytwórczej, handlowej lub usługowej,
- w przypadku Centrum utworzonego przez organizację pozarządową - także zasobów instytucji tworzącej, pochodzących ze zbiorów, darowizn lub innych źródeł oraz z innych niż wyżej wymienione dochodów własnych gminy.

Finansowanie z dochodów własnych gminy określone byłoby jako dotacja przedmiotowa dla gospodarstwa pomocniczego na usługi reintegracyjne, w przypadku Centrum tworzonego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz jako dotacja podmiotowa w przypadku Centrum tworzonego przez organizację pozarządową.

Poszczególne zadania Centrum mogłyby być wspierane dodatkowymi środkami z:

- Funduszu Pracy,
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa,
- środków Unii Europejskiej

na realizację konkretnych podprojektów dotyczących reintegracji zawodowej lub społecznej. Zatrudnienie socjalne zostało również uwzględnione w przygotowywanym Sektorowym Programie Operacyjnym „Rozwój Zasobów Ludzkich”.

Ustawa wprowadza zmiany w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, umożliwiające wydatkowanie środków na profilaktykę i rozwiązywanie problemów wszystkich uzależnień oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, w tym zatrudnienie socjalne. Tym samym powstaje dodatkowy tytuł do wydatkowania środków, przeznaczonych ustawowo na przeciwdziałanie uzależnieniom, zgodnie z programem przyjmowanym przez gminę oraz samorząd województwa.

Wspierane zatrudnienie socjalne finansowane byłoby ze środków Funduszu Pracy.

Przewiduje się, że w 2003 i 2004 r. powstanie 16 Centrów Integracji Społecznej, przy założonym uczestnictwie do 50 osób w każdym. Oznaczałoby to wydatki z Funduszu Pracy w wysokości ok. 3 mln zł. w 2003 i 2004 r. oraz wydatki ze środków pomocy społecznej na składki na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie ok. 248 tys. zł.

Szacunkowy roczny koszt funkcjonowania Centrów wyliczony został na podstawie kosztów funkcjonowania zakładów aktywności zawodowej (realizujących podobne jak Centra zadania na rzecz osób niepełnosprawnych) oraz zbliżonych do Centrów placówek prowadzonych obecnie przez organizacje pozarządowe.

Według informacji Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych roczny koszt działalności obsługowo-rehabilitacyjnej przeciętnego zakładu aktywności zawodowej w 2002 r. wynosi 623,8 tys. zł. (przy 34 uczestnikach i 12,65 etatu pracowników zatrudnionych w działalności obsługowo – rehabilitacyjnej).

Według wyliczeń Fundacji Pomocy Wzajemnej „Barka” z Poznania, prowadzącej obecnie jednostki zatrudnienia socjalnego, koszty funkcjonowania w 2001 r. kształtują się od 80 do 100 tys. zł rocznie w ośrodkach lokalnych (Strzelce Opolskie, Cieszyn), do 1 mln zł w dużym gospodarstwie rolnym w Chudopczycach i 1,5 mln zł w przypadku Szkoły Kofoeda w Poznaniu posiadającej warsztat, hostel (0,5 mln zł), własną stołówkę (0,4 mln. zł.) i ambulatorium.

Wydatki gmin i województw na organizację i działalność Centrów zostaną sfinansowane w ramach istniejących środków na profilaktykę i rozwiązywanie

problemów uzależnień oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, co nie spowoduje dodatkowych obciążeń budżetów tych jednostek samorządu terytorialnego.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne uczestników Centrów finansowane byłyby przez ośrodki pomocy społecznej w ramach posiadanych środków.

Dodatkowe wydatki z Funduszu Pracy na wspierane zatrudnienie socjalne przewidziane są dopiero od 2004 r. i są zależne od liczby powstałych Centrów Integracji Społecznej oraz od absorbowanych środków Unii Europejskiej.

IV. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został w dniu 16 lipca br. skierowany do NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych, Konfederacji Pracodawców Polskich, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych, Związku Rzemiosła Polskiego, Business Centre Club oraz do organizacji pozarządowych.

Odpowiedzi udzieliły:

- Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, w dniu 31 lipca 2002 r. wyraziło poparcie dla propozycji ustawy oraz innych działań nad regulacjami prawnymi zapobiegającymi szeroko pojętemu wykluczeniu społecznemu. Ponadto zgłoszono szereg uwag, które zostały uwzględnione w projekcie.
- NSZZ „Solidarność” w Stanowisku Prezydium KK nr 159/02 zgłosiło uwagi do projektu, uzależniając poparcie projektu od uwzględnienia zgłoszonych uwag. Uwagi zostały uwzględnione w projekcie.
- Związek Zawodowy Inżynierów i Techników wyraził negatywną opinię o projekcie.
- Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych (opinia z dnia 2 września 2002 r.) pozytywnie odniosła się do idei formy pomocy osobom, które znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji, uznając, że podstawowym źródłem finansowania powinny być w szczególności środki przeznaczone na pomoc społeczną.

Organizacje pozarządowe z tzw. grupy kontaktowej działającej przy Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej wyraziły swoje poparcie i współpracowały na bieżąco w ramach prac nad projektem. Projekt był prezentowany na międzynarodowej konferencji

„Zatrudnienie socjalne a przeciwdziałanie bezrobociu – polskie doświadczenia w kontekście rozwiązań europejskich” w dniach 18-20 czerwca 2002 r. w Poznaniu oraz na spotkaniu organizacji pozarządowych zajmujących się bezdomnością.

Projekt został również skierowany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. W dniu 13 września został pozytywnie zaopiniowany przez Zespół do spraw Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Komisji. W dniu 26 września br. projekt został negatywnie zaopiniowany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu.

V. Skutki wprowadzenia ustawy

1) wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora finansów publicznych

Środki na realizację ustawy pochodzą z różnych źródeł publicznych i organizacji pozarządowych. Środki publiczne pochodziłyby z:

- dochodów gmin i województw na zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom,
- Funduszu Pracy,
- Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa,
- pomocy społecznej

W przypadku dochodów gmin (ok. 300 mln zł) i województw (ok. 2 – 4 mln zł) na zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom propozycja oznaczać będzie rozszerzenie ustawowej możliwości wydatkowania środków w ramach gminnego i wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Oznacza to, że w ramach dotychczas określanych ustawowo zadań, na które można wydatkować środki pochodzące z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz za korzystanie z tych zezwoleń, gmina i województwo uzyskają tytuł, w ramach którego będą mogły zdecydować, czy angażować swoje działania w ramach istniejącego programu w zatrudnienie socjalne, czy też poprzez inne formy. Oznacza to zatem stworzenie większych możliwości wyboru nie dodawanie nowych zadań.

W przypadku środków Funduszu Pracy propozycja oznaczać będzie wyodrębnienie w ramach środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2003 i 2004 r. ok. 3

mln. zł, od 2005 r. ok. 15 – 20 mln zł. Środki w wysokości ok. 0,5-1,0 mln zł będą pochodzić z Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Część wydatków Agencji będzie w formie rzeczowej przez przekazanie gruntów rolnych w użytkowanie Centrom Integracji Społecznej. Wydatki na ten cel mogą ulec zwiększeniu po wejściu Polski do Unii Europejskiej i absorpcji środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W przypadku środków pomocy społecznej oznaczać to będzie wydatki na składki na ubezpieczenie zdrowotne uczestników Centrów w kwocie ok. 248 tys. zł w 2003 i 2004 r.

2) Wpływ regulacji na rynek pracy

Proponowane regulacje umożliwią aktywizację zawodową i gospodarczą osób dotychczas trwale uzależnionych od pomocy socjalnej państwa.

W pierwszym i drugim roku (2003 i 2004) przewiduje się zaktywizowanie ok. 800 - 1000 osób trwale wykluczonych społecznie. W latach następnych przewiduje się docelowo ok. 150 Centrów, co pozwoli na zaktywizowanie ok. 4 - 7 tys. osób rocznie, z czego połowa powinna znaleźć stałe miejsca pracy. Liczba ta może ulec znacznemu zwiększeniu do 50 - 100 tys. przy wykorzystaniu środków z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Narodowej Strategii Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu, co będzie możliwe już po 2004 r.

Przewiduje się, że rozwiązania zawarte w ustawie pozwolą w dłuższym okresie czasu na zmniejszenie wydatków na świadczenia pieniężne z pomocy społecznej oraz innych świadczeń społecznych oraz umożliwią zwiększenie liczby osób aktywnych zawodowo, choć trudno wyszacować, jaki procent uczestników Centrów będzie się aktywizował na stałe.

3) Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Proponowane rozwiązania nie mają bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki z uwagi na fakt, że działalność o charakterze wytwórczym, handlowym lub usługowym jest działalnością uboczną, stanowiącą efekt działań reintegracyjnych, zaś kwestia zatrudnienia socjalnego mieści się w ramach aktywnej polityki rynku pracy.

4) *Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów*

Zaproponowana ustawa w niewielkim stopniu będzie wpływać na sytuację regionów.

5) *Skutki prawne regulacji*

Zaproponowana ustawa zmierza do precyzyjnego określenia zasad organizowania i sposobów finansowania przez państwo zatrudnienia socjalnego. Określa kompetencje gmin i województw w zakresie organizowania i finansowania zatrudnienia socjalnego.

Zdefiniowane zostaną zadania pomocy społecznej w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu i aktywizacji zawodowej osób w najtrudniejszej sytuacji życiowej.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2003 r., z tym że nadanie statusu Centrum w 2003 i 2004 r., poza pozytywną opinią marszałka województwa, będzie wymagało uzyskania pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

06/10/em

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sokr. Min. DH/BAE 7 /2002/DPE-im,ksz

Warszawa, 8.10. 2002 r.

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o zatrudnieniu socjalnym, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym projektem ustawy o zatrudnieniu socjalnym (pismo nr RM-10-197-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Celem przedłożonego projektu ustawy jest określenie działań na rzecz doprowadzenia do integracji osób dotkniętych wykluczeniem społecznym, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej. Projekt tworzy tym samym ramy instytucjonalno-prawne dla readaptacji zawodowej i społecznej osób należących do jego zakresu podmiotowego, ułatwiających ich usamodzielnienie poprzez uniezależnienie ekonomiczne oraz naukę zaspokajania potrzeb własnym staraniem. Przedłożony projekt ustawy formułuje po raz pierwszy w ustawodawstwie polskim pojęcie osoby dotkniętej wykluczeniem społecznym, jak również wprowadza nowe dla polskiego systemu prawnego pojęcie zatrudniania socjalnego w Centrach Integracji Społecznej, Klubach Integracji Społecznej oraz w ramach zatrudnienia wspieranego.
- II. Zgodnie z uzasadnieniem do przedłożonego projektu ustawy, projektowana regulacja stanowi element szerszych działań rządu zmierzających do zbudowania krajowej strategii przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. W powyższym zakresie,

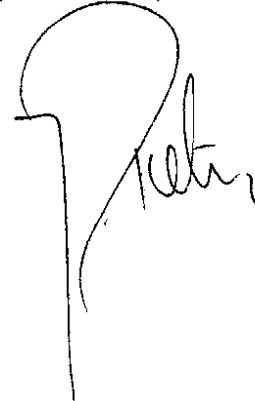
projektowane rozwiązania instytucjonalno-prawne nawiązują do jednego z najistotniejszych celów polityki Unii Europejskiej w obszarze polityki społecznej, jakim jest walka z ubóstwem i marginalizacją społeczną. Obowiązek realizacji ww. celu przez państwa członkowskie Wspólnoty wynika z brzmienia Artykułów 136 oraz 137 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zgodnie z brzmieniem których wraz ze Wspólnotą stawiają sobie one za cel wspieranie zatrudnienia, poprawę warunków życia i pracy, właściwą ochronę socjalną, dialog pomiędzy pracodawcami a pracownikami oraz rozwój zasobów ludzkich dla osiągnięcia trwale wysokiego poziomu zatrudnienia oraz zwalczania izolacji społecznej. Strategia walki z wykluczeniem społecznym stała się przedmiotem szczytu w Lizbonie, zakończonym w dniu 17 października 2000 roku przyjęciem dokumentu zawierającego główne ustalenia w zakresie metod walki z ww. zjawiskiem. Sygnując ww. dokument, państwa członkowskie zobowiązały się do realizowania wieloaspektowego podejścia w walce z wykluczeniem społecznym, jak również stanęły na stanowisku, iż najlepszą formą zapobiegania jego występowaniu jest zapewnienie wysokiego stopnia zatrudnienia narażonych na nie osób. Strategia Lizbońska przewiduje zatem konieczność promowania przez państwa członkowskie dostępu do stałego i satysfakcjonującego zatrudnienia wszystkich zdolnych do pracy poprzez kierowanie do najwrażliwszych grup społecznych rozwiązań wspomagających ich funkcjonowanie na rynku pracy oraz zapewniających dostępność do kształcenia zawodowego i ustawicznego. Zarówno jednak Strategia Lizbońska, jak i regulacje wspólnotowego prawa pierwotnego i pochodnego, nie określają sposobów ani też konkretnych rozwiązań instytucjonalno-prawnych, które powinny zostać przyjęte bądź utworzone w poszczególnych państwach członkowskich w związku z realizacją ww. celów. W powyższym zakresie, przedłożony projekt ustawy oraz zaproponowane w jego brzmieniu rozwiązania, nawiązując do celów i priorytetów przyjętych w dokumentach Unii Europejskiej, pozostaje zatem poza szczegółową regulacją *acquis*.

- III. Niezależnie od powyższych uwag należy stwierdzić, iż przedłożony projekt ustawy – ze względu na swój systemowy charakter – wymaga przeprowadzenia analizy pod kątem zgodności przyjętych w nim rozwiązań nie tylko ze wspólnotową regulacją w obszarze polityki społecznej lecz również z regulacją *acquis* w zakresie pomocy państwa.

Podkreślić tutaj należy w szczególności, iż zaproponowany w projekcie katalog ulg i zwolnień pracodawców zatrudniających osoby zagrożone lub dotknięte wykluczeniem społecznym w ramach wspieranego zatrudnienia socjalnego, jak również wsparcie kierowane do osób rozpoczynających własną działalność gospodarczą po zakończeniu uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej, spełniają warunki dopuszczalnej pomocy państwa, sformułowane w Wytycznych dotyczących pomocy państwa na zatrudnienie (Dz.Urz. WE Nr C 334, 12.12.1995).

IV. W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, iż przedłożony projekt ustawy o zatrudnieniu socjalnym, jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pani Jolanta Banach
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

R O Z P O R Z ą D Z E N I E
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾
z dnia 2003 r.

w sprawie wzoru sprawozdania przedstawianego przez centrum integracji społecznej.

Na podstawie art. 5 ust. 5 ustawy z dnia o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się wzór sprawozdania sporządzanego przez centrum integracji społecznej dotyczącego:

1) działalności i efektów reintegracji zawodowej i społecznej, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;

2) rozliczenia dotacji za rok poprzedni, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia;

3) preliminarza wydatków i przychodów na rok bieżący, z działalności centrum integracji społecznej, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Pracy i Polityki Społecznej

9/10/tg

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej - zabezpieczenie społeczne na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 32, poz. 304).

Uzasadnienie

Rozporządzenie określa wzór informacji rocznej sporządzanej przez centrum integracji społecznej dotyczącej:

- sprawozdania z działalności i efektów reintegracji zawodowej i społecznej,
- rozliczenia dotacji za rok poprzedni,
- preliminarza wydatków i przychodów na rok bieżący.

Konieczność wydania rozporządzenia wynika z art. 5 ust. 5 ustawy z dnia o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr, poz.).

W z ó r

Sprawozdanie
z działalności i efektów reintegracji zawodowej i społecznej
centrum integracji społecznej
w
za rok

Liczba uczestników (na dzień 31 grudnia)	
Wzrost spadek/liczby uczestników	
Liczba uczestników, którzy zrezygnowali z udziału w zajęciach centrum w okresie sprawozdawczym	
Liczba pracowników (na dzień 1 stycznia)	
Liczba pracowników (na dzień 31 grudnia)	
Liczba pracowników (średniorocznie)	
Liczba uczestników przyuczonych do zawodu (w poszczególnych miesiącach)	
Liczba uczestników, którzy zmienili lub podwyższyli kwalifikacje (w poszczególnych miesiącach)	
Liczba uczestników, usamodzielnionych ekonomicznie, w tym: - skierowanych do wspieranego zatrudnienia socjalnego u pracodawców, - zatrudnionych przez pracodawców bez wspieranego zatrudnienia socjalnego, - zatrudnionych w centrum integracji społecznej, - podejmujących działalność gospodarczą w formie spółdzielni, - podejmujących działalność gospodarczą w innej formie, - nabywających prawa do świadczeń emerytalnych lub rentowych, - inne.	

W z ó r

Sprawozdanie
z rozliczenia dotacji dla centrum integracji społecznej za rok poprzedni z działalności centrum
integracji społecznej
w

za rok

<p>Dotacja otrzymana z budżetu gminy w danym roku sprawozdawczym</p> <ul style="list-style-type: none"> - na pierwsze wyposażenie, - przedmiotowa na wykonywanie usług w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej, - na zadania zlecone organizacji pozarządowej. 	
<p>Dotacja otrzymana z budżetu województwa w danym roku sprawozdawczym</p> <ul style="list-style-type: none"> - na pierwsze wyposażenie, - przedmiotowa na wykonywanie usług w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej, - na zadania zlecone organizacji pozarządowej. 	
<p>Wykorzystanie dotacji przedmiotowej w danym roku sprawozdawczym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na pierwsze wyposażenie centrum integracji społecznej, - szkolenia z zakresie nabywania umiejętności zawodowych, - szkolenia z zakresie zmiany lub podwyższania kwalifikacji zawodowych, - zajęcia w zakresie reintegracji zawodowej, - zajęcia w zakresie reintegracji społecznej. 	

W Z Ó R

INFORMACJA

o preliminarzu wydatków i przychodów na rok bieżący centrum integracji społecznej

w

na rok

.....

(centrum integracji społecznej)

PLAN

WYDATKI I PRZYCHODY -----

SPRAWOZDANIE

ROK

Lp.	Treść	Ilość Etatów osobo- Miesiące	Symbol grupy	Plan	Wykonanie
1	2	3	4	5	6
1	ŚWIADCZENIA NA RZECZ UCZESTNIKÓW				
2	Wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń				
3	Świadczenia integracyjne				
4	Koszty leczenia				
5	Koszty szkoleń z zakresie nabywania umiejętności zawodowych, z zakresie zmiany lub podwyższania kwalifikacji zawodowych				
6	Koszty zajęć w zakresie reintegracji zawodowej, zajęcia w zakresie reintegracji społecznej,				
7	Wydatki na rzecz osób fizycznych (umowa zlec., dzieło)				

8	WYDATKI BIEŻĄCE				
9	Wynagrodzenia osobowe pracowników (9+12)				
10	Płace pracowników				
11	Wydatki Rzeczowo-administracyjne				
12	Zakup materiałów				
13	Remonty, naprawy, konserwacje				
14	Wydatki administracyjne (15 + 16 + 17 + 18)				
15	Czynsze i inne opłaty				
16	Usługi telekomunikacyjne				
17	Usługi transportowe				
18	Pozostałe wydatki administracyjne				
19	Podróże				
20	Ubezpieczenia i świadczenia				
21	ŚRODKI NA FINANSOWANIE INWESTYCJI				
22	Wydatki inwestycyjne				
23	Zakupy inwestycyjne				
24	RAZEM WYDATKI				

.....
(księgowy)

.....
(rok, miesiąc, dzień)

.....
(kierownik centrum)

R O Z P O R Z A D Z E N I E
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾
z dnia 2002 r.

w sprawie wzoru wniosku oraz trybu dokonywania zwrotu opłaconych składek.

Na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy z dnia o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzór wniosku oraz tryb dokonywania zwrotu należnych od płatnika składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe z tytułu zatrudnienia ubezpieczonego na podstawie spółdzielczej umowy o pracę w spółdzielni, o której mowa w art. 16 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia o zatrudnieniu socjalnym, zwanej dalej „ustawą”.

§ 2.1. Zwrot składek, o którym mowa w § 1, następuje na podstawie pisemnego wniosku złożonego do starosty właściwego ze względu na siedzibę pracodawcy na formularzu, którego wzór stanowi załącznik do rozporządzenia.

2. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające opłacenie składek, o których mowa w § 1.

§ 3. W przypadku ustania zatrudnienia na podstawie spółdzielczej umowy o pracę przed upływem 12 miesięcy od dnia podjęcia tego zatrudnienia, zwrot opłaconych składek jest dokonywany za okres od ostatniego miesiąca, za który nie dokonano zwrotu składek do dnia ustania zatrudnienia.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Pracy i Polityki Społecznej

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej - zabezpieczenie społeczne na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz.U. Nr 32, poz. 304).
10/10/tg

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Pracy i Polityki Społecznej
z dnia

W Z Ó R

Data

.....
Nazwa pracodawcy

Starosta

Wniosek

o zwrot składek opłaconych przez płatnika na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe z tytułu zatrudnienia ubezpieczonego na podstawie spółdzielczej umowy o pracę w spółdzielni, o której mowa w art. 16 ust. 1 pkt 3 ustawy.

Dane płatnika składek:

1. Nazwa pracodawcy
2. Adres 3. Telefon
4. NIP 5. REGON

Dane pracownika:

1. Nazwisko i imię
2. Data urodzenia
3. Miejsce zamieszkania
4. Okres, na który zawarto umowę o pracę

W związku z zatrudnieniem od dnia pracownika, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U., poz.) – wnoszę o zwrot opłaconych składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe z tytułu zatrudnienia ubezpieczonego na podstawie spółdzielczej umowy o pracę za okres od do w kwocie zł (słownie)

według poniższego rozliczenia:

**ROZLICZENIE KOSZTÓW SKŁADEK
NA UBEZPIECZENIE EMERYTALNE, RENTOWE I WYPADKOWE
ZA OKRES od do**

za

imię i nazwisko pracownika

Kwartały, Za które opłacono Składki	Podstawa wymiaru składki w zł	Kwoty opłaconych składek (w złotych)			Kwoty składek podlegające zwrotowi – w złotych	
		na ubezpieczenie emerytalne	na ubezpieczenie rentowe	na ubezpieczenie wypadkowe		
I kwartał						
II kwartał						
III kwartał						
IV kwartał						
Razem						

Należne środki proszę przekazać na rachunek bankowy

nr

Oświadczam, że dane zawarte w rozliczeniu są zgodne ze stanem prawnym i faktycznym.

.....
podpis głównego księgowego

.....
podpis pracodawcy

Załączniki:

Dokumenty potwierdzające opłacenie składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe.

UZASADNIENIE

Rozporządzenie określa wzór oraz tryb dokonywania zwrotu opłacanych składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe za pracowników, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr....., poz. ..).

Konieczność wydania rozporządzenia wynika z art. 17 ust. 3 ustawy z dnia o zatrudnieniu socjalnym.

Projekt rozporządzenia przewiduje, że zwrot składek będzie dokonywany przez starostę właściwego ze względu na siedzibę pracodawcy - na pisemny wniosek pracodawcy, złożony na formularzu, według wzoru określonego w projekcie.